

HIRIGINTZA COVID GARAIAN

Espazio publikoak bizi eta eraldatu

ARGITALPENARI BURUZ

HIRIGINTZA COVID GARAIAN

Espazio publikoak bizi eta eraldatu

Argitalpen honek “**Hirigintza Covid Garaian. Espazio publikoak bizi eta eraldatu**” topaketan parte hartu duten proiektuak, jarduerak eta lanerako erabilitako materialak biltzen ditu. Topaketa honen helburu nagusia hirigintzaren eta lurralde-plangintzaren etorkizunari buruzko hausnarketa kolektiborako gune bat sortzea izan da, COVID-19ren ondorioz 2020an bizi izandako osasun-krisiak sortutako testuingurutik abiatuta.

HIRIGINTZA COVID GARAIAN

Argitalpena:

Nafarroako Gobernua

Argitalpenaren koordinazioa:

cAnicca [a+d+u]

Testuak:

Thais Ibarrondo Robleda eta Carlos Muñoz Sánchez

Testuan berrikuspena:

Uxue Jauregi eta Beatriz Gómara

Esperientzien Artxiboko testuak:

Proiektu bakoitza aurkeztu duen pertsonak ekarriak (Lizarrako Udala, Ergosfera, Burgiko Udala, Nasuvinsako Birgaitze Saila, Silvestrina, Orekari, Colectivo Urbanas, Madre de Dios Auzo Elkartea, Iruñeko Udala, Accessibility Digest, MCO-SCPSA, La Casa del Reloj eta Vicus-en Lankidetzakomunitatea, Alicia Berlinches eta Miriam Bùe, msd paisajismo, El buen vivir).

Erronken Koadernoko testuak:

Agenda Urbana Española y Agenda 2030.

Argazkiak:

Xabier Apestegui (XAM)

Esperientzien Artxiboko irudiak:

Proiektu bakoitza aurkeztu duen pertsonak ekarriak

Diseinu grafikoa eta maketazioa:

cAnicca [a+d+u]

2020ko Abendua

Lege Gordailua:

DL NA 2072-2020

Creative Commons:

CC BY-NC-ND 4.0

Lan hau Creative Commons nazioarteko 4.0 esleipen-ez-komertzial-bideratuentzako lizentzia baten pean dago.

100 kopia argitaratzea

www.navarra.es/eu/web/encuentrosurbanismo2020

HIRIGINTZA COVID GARAIAN

Espazio publikoak bizi eta eraldatu

AURKIBIDEA

1	TOPAKETA	7
	<i>KONTZEPTU ESPARRUA</i>	8
	<i>JARDUERAK</i>	10
2	ESPERIENTZIEN ARTXIBOA	19
	<i>HIRI KONTAKIZUNAK</i>	22
	<i>PROIEKTUEN KATALOGOA</i>	42
3	ERRONKEN KOADERNOA	59
	<i>HIRI ETA LURRALDE JASANGARRIAK ETA ERRESILIENTEAK</i>	63
	<i>ESPAZIO PUBLIKOA ETA BERDEGUNEAK</i>	79
	<i>EKIPAMENDU ETA ZERBITZU PUBLIKOAK</i>	101
	<i>ETXEBIZITZA</i>	109
	<i>MUGIKORTASUNA ETA GARRAIOA</i>	125
	<i>KUDEAKETA ETA GOBERNANTZA TRESNAK</i>	145
4	ELKARREKIN DISEINATZEKO TAILERRA	167
	<i>TAILERRA</i>	168
	<i>POSTER ZABALGARRIA</i>	ERANSKINA

TOPAKETA

Kontzeptu esparrua

Jarduerak

TOPAKETAREN KONTZEPTU ESPARRUA

2020. urteak aldaketa handia ekarri du bizi garen inguruneen diseinuaren lehentasunetan eta ulertzeko eran. Osasuna eta zaintzak erdigunean jarri dira espazio publikoak nahiz etxebizitzak birpentsatzeko orduan, baita lurraldea ulertzeko modua birpentsatzeko orduan ere. Bere logika batzuk zalantzan jartzen dituen errealitate berri batek (fikziotik gertukoa), dena kolpatu du.

2030 Agendan ezarritako Garapen Jasangarrirako Helburuek, orain arte hamarna urteko epe luzagarrietan urrunetik begiratzen genituen erroka globalak biltzen dituzte. Horren aurrean, COVID-19ren etorrerak Hiri eta Erkidego Jasangarriak izateko eta horietan bizitzeko beharra premiazkoa dela erakutsi du (GJH 11). Beraz, ezinbestean iritsi da etxebizitza, espazio publiko eta hiri-antolamenduko esparruetan, besteak beste, egiteke dauden errokeni aurre egiteko garaia.

Beharrezkotzat jotzen dira ingurune erresilienteak, orekatuak, aldaketekiko malguak eta itzulgarriak. Azken batean, egokituak eta, batez ere, egokigarriak gaur egungo egoerara, pertsonen premietara eta gure habitata baldintza dezaketen faktoreetara (birus batek eraginda, 2020an bizi izandako egoera, kasurako).

“Hirigintza COVID garaian: espazio publikoak bizi eta eraldatu” izeneko topaketa gogoetargune gisa aurkezten da eta espazio publikoen kalitateaz, gure herri eta hirien diseinuaz, arkitekturaz eta hirigintzaz ikuspegi berrietatik arduratzen diren pertsonen dago zuzenduta. Bai eta, gure bizi-espazioa gaur egun jasaten duen osasun-krisia, krisi klimatiko, ekonomiko eta sozialarekin lotzen duen errealitatera egokitze konpromisoa duten pertsonen.

Topaketa honen bidez, profesionalen eta akademikoen, administrazio publikoen, alkateen eta herritarren kolektiboen eta ekimenen ezagutzak bildu nahi dira; bizipenetik, aztertzetik eta/edo esperientziatik abiatuta ekarpenak egiteko gune inklusiboa izanik. Hiri, herri eta lurralde jasangarriagoetara eta zaintzaileagoetara eramanen gaituzten aukerak ikusarazteko eta aztertzeke elkargunea.

Arkitekturarekin, hirigintzarekin eta plangintzarekin lotura duten esparru sozial, administratibo eta profesionaletik espazio publikoen garrantziari buruz hausnartzeko aukera bat da. Honela ulertuta espazio publiko horiek:

- + Ingurune bizidunak eta bizigarriak, erabilera desberdinak hartzeko eta premia desberdinetara egokitzeko gai izanen direnak.
- + Berdintasunerako lekuak, kohesiorakoak, eta pertsona guztientzat irisgarriak.
- + Herrien eta hirien eta horiek inguratzen dituen ingurunearen arteko harremanak sendotuko dituzten espazioak, natura eraikitako espazioan integratuz.

Modu inklusiboan lan egiteko unea da, eta hausnarketarako eta proposamenerako espazio atseginak sortzekoa, ezagutza sozial eta herrikoiaren eta ezagutza tekniko eta akademikoaren artean bitartekari lanak eginez, modu kolektiboan aitzina egiteko, bizitzen ari garen alarma-egoerak sortutako bultzada aprobetxatuz, eta ziurgabetasuna aldaketarako energia bihurtuz.

Lurralde
Antolamenduko,
Etxebizitzako,
Paisaiako eta Proiektu
Estrategikoetako
Departamentua

Nafarroako Gobernua

TOPAKETARI BURUZ

HIRIGINTZA COVID GARAIAN.

Espazio publikoak bizi eta eraldatu:

Topaketaren garapen-prozesua 2020ko ekainetik azarora bitartekoa izan da. Lehenengo etapan, gaia zentratzeko eta programa definitzeko ikerketa bat egin da. Bigarren etapan, berriz, topaketa bera da ardatza; irailaren 17an eta 18an burutu zen Tafallan eta Artaxoan (Nafarroa). Azken etapan ondorioak atera dira eta sortutako baliabide guztiak antolatu dira, argitalpen hau osatze aldera.

Topaketa lau jarduera-multzotan antolatu zen: Hiri Kontakizunak, Hitzaldiak, Elkarrekin Diseinatzeko Tailerra eta Bestelako begiradak.

Osasun-arloan izandako murrizketek zailtasunak ekarri bazituzten ere, ahalegina egin zen aurrez aurreko topaketa bat egiteko. Bertaratu ziren pertsona guztiak asko baloratu zuten ahalegin hori. Gainera, topaketako jarduera guztiak streaming bidez edo bideo diferituen bidez eman ziren.

Habitar y transformar
los espacios públicos
**ENCUENTRO
URBANISMO
EN TIEMPOS DE
COVID**

**HIRIGINTZA
COVID
GARAIAN
TOPAKETA**
Espazio publikoak
bizi eta eraldatu

17 + 18 . 09 . 2020
SEPTIEMBRE / IRAILAK
TAFALLA + ARTAJONA

www.encuentroubanismo2020.navarra.es

argibideak + información: encuentroubanismo2020.navarra@gmail.com

Jueves 17 Osteguna
**RELATOS
URBANOS**
Proiektuen aurkezpena
Presentación de proyectos
Centro Cultural TAFALLA
18:30

Asoc. Vecinal Madre de Dios
Burgiko Udala / Ayto. Burgui
Colectivo Urbanas
Ergosfera
Lizarrako Udala / Ayto. Estella
Nasuvinsa
Orekari Estudio
Silvestrina

Viernes 18 Ostirala
CHARLAS
Hitzaldiak
Centro Cultural TAFALLA
9:00
Jose Maria Ezquiaga
Ecosistema Urbano

Viernes 18 Ostirala
TALLER
Lantegia
Centro Cultural TAFALLA
11:15
Taller de co-diseño con
profesionales, personal técnico de la
administración y ciudadanía

Viernes 18 Ostirala
**OTRAS
MIRADAS**
Beste lako begiradak
ARTAJONA
17:45
Maria Urmeneta / RUTA
Isabel Martin / RECITAL

Antzakerria
Organtzak

Gobierno de Navarra
Nafarroako Gobernua

Manejo del entorno
Cultural

cAnicca
www.canicca.com

Herriaren Gaitasuna
Kulturalekua

Herriaren Gaitasuna
Tafalla
Euzko Lehiaketa

Herriaren Gaitasuna
Artajona

Hiri-kontakizunak

*Parte-hartzea:
aurrez aurre 35 lagun
linean 237 lagun*

Hirien eta herrien eraikuntza jasangarrian hainbat esparrutatik nola ari diren lanean erakutsiko diguten ekimenen aurkezpen laburrak. Topaketaren esparruarekin bat zetozen hainbat proiektu aurkeztu ziren, hainbat eskalari helduta eta hainbat lurralde eta eremutan kokatuta zeudenak. Proiektu horiek deialdi baten bidez hautatu ziren, eta tokiko administrazioei zein profesionaleri gonbidatu zitzairen parte hartzera. 'Esperientzien artxiboa' atalean, jarduera horri buruzko informazio gehiago jaso da, topaketaren webgunean edo QRaren bidez ikusi daitekena.

Hitzaldiak

Parte-hartzea:
aurrez aurre 33 lagun
linean 145 lagun

Dibulgazio- eta elkarrizketa-gunea. Jose Maria Ezquiagak eta Elena Castillok (Ecosistema Urbanokoak) Coviden garaian arkitekturari, hirigintzari eta plangintzari buruz duten begiradara hurbildu gintuzten. Gainerakoak bezala, hitzaldiak eskuragarri daude topaketaren webgunean eta QRaren bidez.

Elkarrekin Diseinatzeko Tailerra

Parte-hartzea:
aurrez aurre 24 lagun

Etorkizunerako estrategiak diseinatzea helburu duen lan kolektiborako gunea: profesionalen eta akademikoen ezagutza gurutzatuz, baita administrazio publikoen, alkateen eta herritar kolektibo eta ekimenen esperientzia ere. Bizipenetik, ezagutzatik eta/edo esperientziatik abiatuta, ekarpenak egiteko espazio inklusiboa. Lehendik dauden erronketan sakontzeko eta hiri, herri eta lurralde jasangarriagoetara eta zaintzaileagoetara eramanen gaituzten alternatibak aztertzeko aukera.

Bestelako Begiradak

Hirigintzara eta espazio publikora beste ikuspegi batzuetatik hurbiltzea: ibili, begiratu, hauteman, esperimentatu, entzun eta sentitu.

Ibili kolektiboa

Maria Urmenetak, 'Chocarro y Urmeneta S.L.P.' arkitektura-enpresakoak, gidari lanak egin zituen Artaxoako kaleetan barrena egindako ibilaldi batean, espazioak inklusiboak, jasangarriak... ote diren hausnartuz.

Beste modu batera nizitzeko letratxoak gorputzak, hiri-inguraldea eta hiria

Topaketaren amaiera gisa, Isabel Martinek (Cotidiana s.c.a-koa) bere "90.3 de vaciante" liburuko poemak errezitatu zituen Artaxoako Harresian; bere begiradan eta ahotsean barrena bidaia bat eskaini zigun, lurraldearen eta hiriaren eraikuntza oso modu berezian ulertaraziz.

Osasun-arloko murrizketak eta mugak zirela-eta, BESTELAKO BEGIRADAK jardueraren formatua aldatu behar izan zen; jarduera presentziala eta publikoa izan ordez, talde txiki batekin grabatu zen, ondoren linean zabaltzeko.

CERCO DE ARTAJONA

02. ANALIZANDO EL ESPACIO PÚBLICO EN ARTAJONA

¿Es un espacio inclusivo?

SANDERS. Arquitecto de escuela de arquitectura de Yale (NY Times):

- *"Hacer los espacios más inclusivos (...) para satisfacer las necesidades de los "cuerpos no conformes". Con esto se refiere a las personas cuya edad, género, raza, religión o habilidades físicas o cognitivas a menudo los ponen en desacuerdo con el entorno construido, que generalmente está diseñado por personas que incorporan normas culturales dominantes. En la arquitectura occidental, lo "normal" ha sido explícitamente definido — por el antiguo arquitecto romano Vitruvio, por ejemplo, cuyos conceptos inspiraron el "Hombre de Vitruvio" de Leonardo da Vinci, y, en tiempos de Kahn, por el "Hombre modular" de Le Corbusier— como un hombre blanco, joven y alto."*

¿Es un espacio culturalmente memorable?

- ¿Contribuye a mantener una identidad propia en un mundo globalizado?
- ¿Contribuye a proteger y salvaguardar el patrimonio cultural y natural?
- ¿Permite conectar a las personas con las personas, a las personas con la sociedad y a las personas con la naturaleza?

¿Es un espacio sostenible?

- ¿Contribuye positivamente a evitar el cambio climático?
- ¿Es la urbanización ambientalmente sostenible o puede llegar a serlo?
- ¿Es la urbanización económicamente sostenible?

¿Es un espacio seguro?

- ¿Contribuye a la seguridad vial?
- ¿Atiende a las necesidades de personas en situación de vulnerabilidad?

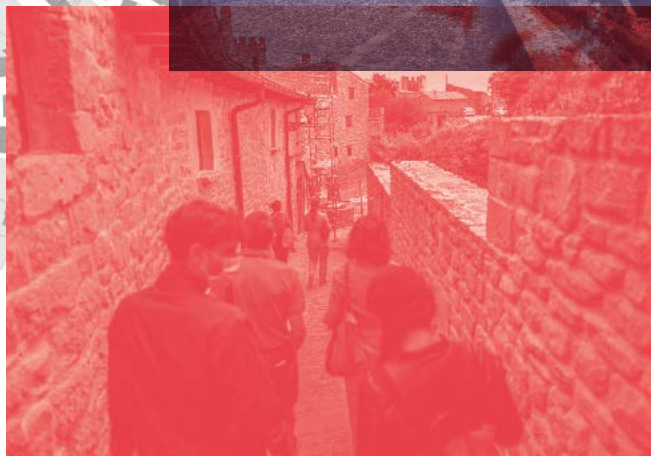
¿Es un espacio resiliente?

- ¿Resuelve las necesidades percibidas como tales del momento y resolverá las necesidades desconocidas del futuro?

Urbanismo en tiempos de Covid Habitar y transformar los espacios públicos

OTRAS MIRADAS: CAMINAR COLECTIVO
Artajona - Artaxoa

*Maria Urmenetak
Artaxoan barrenako
ibilbiderako
proposatutako
gida-planoaren
egokitzapena.*

2

ESPERIENTZIEN ARTXIBOA

Hiri-kontakizunak
Proiektuen katalogoa

ESPERIENTZIEN ARTXIBOARI BURUZ

Dokumentu honetan, modu batean edo bestean topaketaren parte izan diren esperientziak eta proiektuak jaso dira. Lehen zatian ageri direnak, ‘Hiri Kontakizunak’, izen bereko jardueran parte hartzeko deialdi baten bidez hautatutako proiektuak dira. Jarduera hori irailaren 17an egin zen. Bigarren zatian, ‘Proiektuen Katalogoa’ izenekoan, programaren mugagatik jardunaldietan aurkezteko hautatu ezin izan ziren ekimenak biltzen dira. Bai batzuen eta baita besteen ordezkariak, Elkarrekin Diseinatzeko Tailerraren parte izan ziren, haien ezagutza eta esperientzia ekarriz.

MUCHAS GRACIAS ESKERRIK ASKO

ORRE estudio
arkitekto eta diseinagileak

www.orekari.coop

Hiri- Kontakizunak

Orratz aldaketa Lizarran: beste bide bat hiri-harremanetarako

Coruñako hirigunean dauden adinekoen egoitzak COVID-19aren krisi-garaian

Burgi Bizigarria

Eraikitako etxebizitza bizi-premia berrietara egokitu eta malgutu

Hirien Sistema. Gizarte-eginkizun berrietarako mugikortasuna

PeriferiaBirpentsatu

Jane Jacobs paseoak: 'Hirigintza genero-ikuspuntutik'

Calles Abiertas Madre de Dios auzoan

Lorategi jasangarriak

Egilea:

Lizarrako Udala

Kokapena:

Lizarra (Nafarroa)

Orratz aldaketa Lizarran: beste bide bat hiri-harremanetarako

Lizarran burutzen ari den partaidetzazko hirigintza-proiektu taktikoa da.

Udalak, batez ere pandemia-egoerak bultzatuta, hainbat ekintza landu ditu herritarrei oinezkoentzako espazio gehiago emateko, segurtasun-jarraibideak betetzea ahalbidetuz.

“Biribil” prozesua jarri zen martxan; auzo baten mugikortasun aldaketak aztertu zituen eta belaunaldien arteko bizikidetzarako espazio seguru bat planteatzeko. Prozesu horrek “Orratz aldaketa” proiekturako oinarriak ezarri zituen. Proiektua gune berezietako batean kokatzen da; trafikoz gainezka dagoen biribilgune batean. Biribilgune hori auzotarren, hezkuntza-komunitatearen, adinekoen egoitzaren eta Euskal Herriko Trenbidearen Bide Berdean sartzen diren ibiltarien topagunea da.

Egungo bide natural horren laguntzaz, orratz-aldaketa gauzatzea bilatzen da. Norabide-aldaketa bat da, mugikortasun jasangarritik abiatuta, hiri seguru, inklusibo eta parte-hartzailea lortzea helburu duena.

Egilea:
Ergosfera

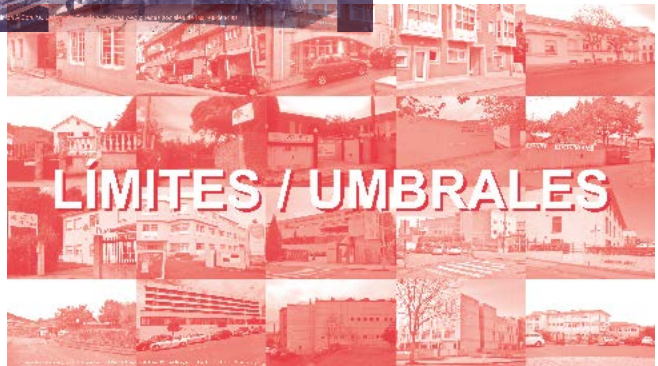
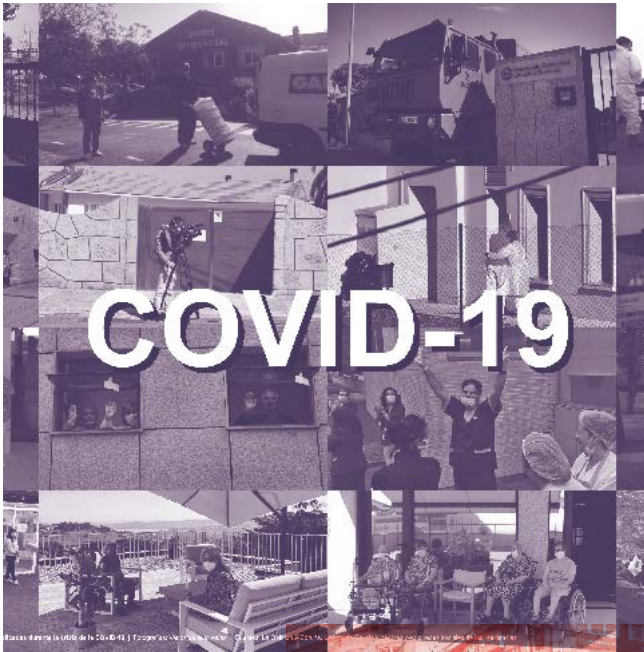
Kokapena:
Coruña
(Galizia)

Coruñako hirigunean dauden adinekoen egoitzak COVID-19aren krisi-garaian

Coruñako hirigunean dauden adinekoen egoitzei buruzko ikerketa-proiektua, COVID-19aren krisi-garaian. Hiri-ikuspegitik egindako azterlana da, ez hainbeste krisiak zentro horietan izan duen eragin handiaren gertakaritik, baizik eta azken hamarkadetan hiriari eta lurraldeari dagokienez garatu den egoitzen eredutik: erabiltzaileen bizitzarako eta ingurunean integratzeko aukeretan eman daitezkeen ondorioei buruz, egoitzen arkitektura-forma, egoera eta hiri-baldintzen arabera.

Sortzen ari diren azterketa gehienak egoitza horien titulartasunari eta kudeaketari buruzkoak dira (gai hori funtsezkoa izanik egoitzen ezaugarri batzuk azaltzeko). Proiektu honek, ordea, egoitza-eredua bera lantzen du, lurraldeko errealitate material gisa, eta jende askorentzat etxebizitza eta eguneroko lantoki edo bisita-leku gisa.

<http://www.ergosfera.org/archivo/COVID-19/>

Egilea:

Burgiko Udala eta
cAnicca

Kokapena:

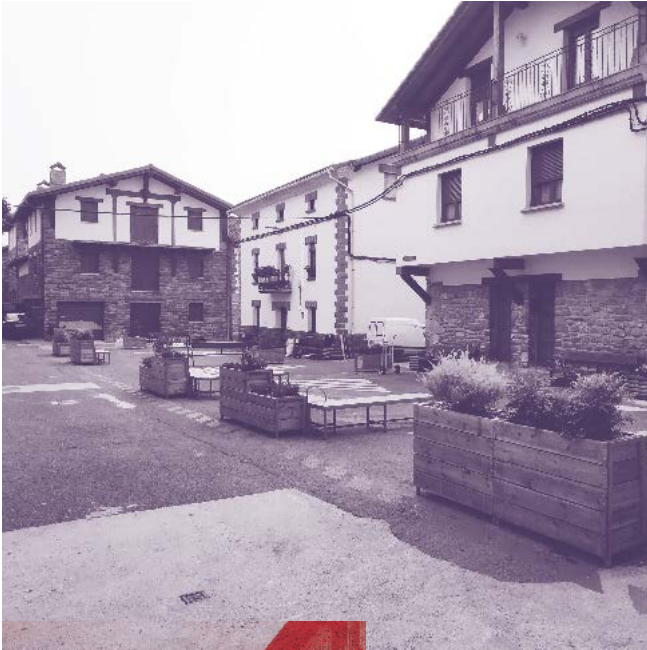
Burgi (Nafarroa))

Burgi Bizigarri

Burgiko espazio publikoei buruz taldean hausnartzeko proiektu bat da, adinekoen ikuspegitik eta premietatik abiatuta. Hiri Landutako Diagnostiko Parte-hartzaileak, Burgiko auzotarren lankidetzari esker, udalerrriaren hiri-diseinuarekin lotutako beharrak antzematea eta ildo estrategiko batzuk sortzea ahalbidetu du. Ildo estrategiko horiek hiri-kudeaketako tresna izanen dira toki-administrazioarentzat, eta kasu pilotu bat Nafarroako Gobernuarentzat.

Diagnostikoaren ondorengo lehen emaitzetako bat Beheko Plazan egindako hirigintza esku-hartze taktikoa izan da; harremanetarako gune nagusi bat eta bizilagunentzako topalekua, autoek erabat hartuta.

Esku-hartzearekin plaza berregituratu egin da, espazioa autoentzat eta oinezkoentzat antolatuz, eta oinezkoei pribilegio eta leku gehiago emanez. Auzolanaren bidez, altzari moldakorrak eta mugikorrek jarri dira; jaiegunetan kendu ahal izanen dira eta, gainera, tamaina txikiko landaredia har dezakete. Lurrean margotutako almadia handi batek, Burgiko Almadien jaitsiera tradizionalaren sinboloak, autoei irabazitako espazioak josten ditu.

Egilea:

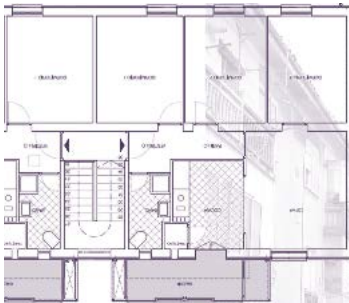
Nasuvinsaren
Birgaitze Saila

Kokapena:

Nafarroa

Eraikitako etxebizitza bizi-premia berrietara egokitu eta malgutu

Gure bizitegi-parkearen ezaugarriek eragin handia dute herritarren bizi-kalitatean. Pandemia honetan agerian geratu den lehen gabezia etxebizitzaren barnealdearen eta kanpoaldearen arteko harreman-espazioen falta da. Ildo horretan, autonomia-erkidego batzuek hartutako neurriak nabarmendu behar dira, eraikinei erantsitako espazio irekiak eraikitzea sustatzearen aldekoak. Hala ere, alderdi hori kontuan hartu behar da gure etxebizitzari eragiten dieten bi arazo nagusiekin batera: alegia, irisgarritasunik eza eta isolamendu termikorik eza. Horrek esan nahi du auzo-mailan birgaitze sakoneko jarduketak sustatu behar direla; jarduketa horiek hirigintza-plangintzan bertan integratuta eta jasota egon beharko lukete. Azpimarratu behar da birgaitzea funtsezkoa dela gure suspertze ekonomikorako, enplegu gehien sortzen duen deskarbonizazio-estrategia baita; enplegu espezializatua eta deslokalizatu gabea.

Egilea:

Silvestrina
S. Coop.

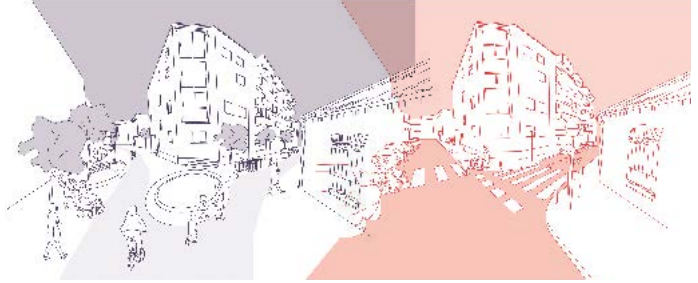
Kokapena:

Madril
(Madril)

Hirien sistema. Gizarte-eginkizun berrietarako mugikortasuna

Hiri modernoak, Sert eta Le Corbusier-ek joan den mendeko 30eko hamarkadan bururatuak, megahiri lausoa eraikitzeko ideia sortu zuen, hiriaren banaketa funtzionalean eta pertsonen eta salgaien mugikortasunean oinarritutako eredia (batez ere autoz eta kamioiz). Osasun-larrialdiak eredu hori berrikusteko beharra hiri-politiken erdigunean jarri du, dagoeneko zalantzan zegoena ereduaren ondorio ekologiko eta sozialengatik.

“Hirien sistema”k Madrilgo KALEAK BIRKONFIGURATZEKO ESTRATEGIA bat proposatzen du, beste hiri batzuetan errepikagarria. Hurbiltasuneko nodo berriak eta eguneroko bizitza kudeatzeko espazioak sortzea da helburua, hiri handiak birkonfiguratzen eta egungo osasun- eta ekogizarte-krisiaren egoerara egokitzen lagunduko dutenak.

Egilea:

OREKARI estudio
eta Salomé
Wackernagel

Kokapena:

Iruñea
(Nafarroa)

PeriferiaBirpentsatu

Hiri-aldiria birpentsatzea elkarlaneko hirigintza-prozesu bat da, Iruñea inguruko eremuetako espazio publikoaren azterketa, birjabetzea eta berpiztea ahalbidetzea helburu duena. Proiektu honek espazio publikoaren aktibazioa eta jabetzea bilatzen du, espazio publikoa kultura sortu eta egin ahal izateko espazio gisa ulertuta. Horretarako, arkitektura erabiltzen da espazio berrien tresna eraldatzaile eta sortzaile gisa, gizarte-ahalduntzea laguntzeko eta ingurune hurbileneko kide izaten laguntzeko.

Aldiriko leku bakoitzean elementu mugikor bat eraikitzen da, kulturari eusteko eta aktibatzeke arkitektura iraungikorra, gutxiegi erabilitako eta oraindik esleitu gabeko espazio publikoa suspertzen duena (adibidez, orube hutsak). Programa guztia lantegi parte-hartzaileen bidez gauzatzen da, auzo edo herri bakoitzeko biztanleak tartean sartuz. Kultura-espazio itxietatik urrunduz, hiri-aldiria birpentsatzeak kalea topaleku gisa agerrarazi nahi du, non kultura eta arte garaikidea guztiontzat eskuragarri bihurtzen diren.

Egilea:

Colectivo Urbanas

Kokapena:

Iruñea, Gares,
Lizarra eta Zizur
Nagusia (Nafarroa)

Jane Jacobs-en paseoak: Hirigintza genero-ikuspuntutik

Janeren Paseoak (Jane's Walks) Jane Jacobs-en heriotzatik (1916–2006) sortutako nazioarteko proiektu bat da. Hiri-aktibista, soziologoa, kazetaria, olerkaria, ikertzailea eta hirigintza jasangarrian eragin handiena duen ahotssetako bat, bere lanari esker: “Hiri handien heriotza eta bizitza”. Maiatzaren 5ean ospatzen dira, urtero, 200 hiritan baino gehiagotan, hiria herritarren ikuspegitik eta herritarrekin aztertzen duen metodologiarekin, eta bokazio parte-hartzaile eta eraldatzailearekin.

Urbanas Kolektiboa, partaidetzazko irabazi-asmorik gabeko elkartea, 1999an sortua, emakume profesionalen diziplina anitzeko talde batek osatzen du: arkitektoak, hirigileak, biologoak, ekonomialariak, soziologoak, politologoak, abokatuak eta psikologoak... Kolektiboak Jane Jacobs-en paseoen metodologia ekarri du Nafarroara, Iruñeko Arrosadia eta Sanduzelai auzoko Kolektiboaren urteroko proiektu gisa, eta bere ardurapean, prestakuntza- eta partaidetza-lantegiak eta paseoak egiteko Garesen, Lizarran eta Zizur Nagusian.

El PASEO de JANE

Tejencos recién a pie de calle

Egilea:

Madre de Dios
Auzo Elkartea

Kokapena:

Logroño
(Errioxa)

Calles Abiertas Madre de Dios auzoan

Madre de Dios Auzo Elkartearen iritziz, Logroñoko Udalak auzoaren erdialdean egindako “Kale Irekiak” izeneko esku-hartzea aukera eta mehatxua da aldi berean.

“Hirigintza taktiko”ko esku-hartze bat da, Covid-19k eragindakoa. Horren barnean, “premiatzko neurri” gisa, aldez aurreko informazio- eta partaidetza-prozesurik gabe ezarri da.

Hala ere, hirigintzak pertsonen bizitzan duen eragina nabarmentzen du, aldaketa sozial ekonomikoek eta zainketen krisiak eragin handia izan duten langile eta kultura anitzeko auzo horretan.

Horrela, taktiketarik estrategiara pasatzeko aukera irekitzen da. Bai eta, bizikidetzaren, ekonomia-jardueraren, aisialdiaren edo kulturaren zerbitzura egonen den tresna izango den hirigintza proiektatzeko ere, parte-hartzetik abiatuko dena eta ongi bizitzen lagunduko duena. Aldi berean, osasunaren zerbitzura egonen den tresna izan nahi du.

Egilea:

Noain-Elortzibarko
Udalaren Agenda
21 Saila

Kokapena:

Noain-Elortzibar
(Nafarroa)

Lorategi jasangarriak

Helburua pertsonen bizi-kalitatea hobetzea da, ohiko berdeguneak funtzio anitzeko gune bihurtuz. Jarduerak, sozializazioa, bioaniztasuna, ingurumen-hezkuntza eta efizientzia ekartzeko berdeguneen mantentze-lanetan, karbono-aztarna murrizten den bitartean.

Hori guztia ikasleen eta, oro har, herritarren protagonismoa eta parte-hartzea sustatuz. Berdegune publikoen egungo erabilerak eta erabilera potentzialak identifikatzean datza, diagnostiko baten bidez eta ekintza-plan bat garatuz. Erresilientziaren, gozamenaren, parte-hartzearen eta hiri-izaeraren ikuspegitik, ingurune berde hurbila eraldatuko duten ideiak eta proposamenak tokiko erakundeen eta pertsonen eskura jartzeko. Hauen ezagutarazpena edota parte hartzeko aukera eskeiniz.

Proiektuen katalogoa

Iruñea “berdeagoa” eta
“Oinezkoentzako espazio
gehiago”rekin

Accessibility Digest

Natura-ingurunea Iruñerriko hiri-
bilbean integratu

Kultura Agertoki Berriak

@escenasocovid

Berdea, berdeagoa, arras berdea

Bizitzeko leku aparta

Egilea:

Iruñeko Udala

Kokapena:

Iruñea

(Nafarroa)

Iruñea “berdeagoa” eta “Oinezkoentzako espazio gehiago”rekin

Iruñea “30 Hiria” bihurtzeko estrategien barnean, hiriko oinezkoen pasabideetan esku hartu da, oinezkoen bidegurutzeen aurreko espazioetan ikusmen-oztopoak kentze aldera. Esku-hartzea hiri osoan aplikatu beharreko bi irtenbide-motatan gauzatzen da, auzo bakoietzera egokitutako jarduera taktikoen bidez:

Iruñea “Berdeagoa”k hiri-azpiegitura berdean landare egokituak eta drainatze jasangarriko irtenbideak dituzten espazio txikiak gehitzen ditu; horiek ez dute ureztatzeko premiarik, eta euri-uren bilketa arautzen dute.

Iruñeak “Oinezkoentzako Espazio gehiago” ekimenarekin, egoteko eremu txikiak sortzen ditu, ondoko espaloietako oinezkoen joan-etorrien eremu lasai gisa, eta osasun-segurtasuneko distantziak betetzen lagunduz.

Bi bilbe horiek gainjarri egiten dira, eta auzo bakoitzean eragin handiena izan dezaketan konponbideak eta horiei lotutako ingurumen-eta gizarte-onurak kontuan hartuta, kalez kale hautatzen dira.

Egilea:
Accessibility Digest

Kokapena:
Espainia

Accessibility Digest

Accessibility Digest gida grafiko bat da. Irigarritasuna aplikatzea eta diseinu unibertsala errazteko beharrezkoa den informazioa jasotzen du, gure etxebizitzak eta espazio publikoak irisgarriagoak, inklusiboagoak, higienikoagoak eta jasangarriagoak izan daitezen.

Fitxa teknikoen bilduma bat da. Horietan irigarritasun-parametro desberdinak marrazkiekin, arau-datuekin eta jardunbide egokiekin azaltzen dira, araudia kontsultatzeko denbora murriztuz eta aplikatzea erraztuz. Espainian indarrean dagoen EKTan oinarrituta, gida DALCO (Ibili, Atzeman, Lokalizatu eta Komunikatu) eskakizunen arabera antolatzen da. Eskakizun horiek UNE 170001 arau teknikoan garatzen dira (EKTan jasota dago), eta espazioarekin elkarreaginean aritzeko eta gure eguneroko bizitza garatzeko ekintzen multzoa dira. Gida honek berrikuntza dakarkio diseinuari, araudiaren erabilera sinplifikatzen duelako eta adostasuna ematen duelako lor daitezkeen konponbideetan, aniztasunaren bat (funtzionala edota adimenekoa) duten pertsonen lankidetzan baliozkotuak.

Egilea:

Iruñerriko
Mankomunitatea
(MCO-SCPSA)

Kokapena:

Iruñerria
(Nafarroa)

Natura-ingurunea Iruñerriko hiri-bilbean integratu

Iruñerrian ibai-parkea handitu:

Ibai-pasealekua 5 km handitu da Oltza udalerrian. Ekintza horrek zendea horretako herrien konektibitate berdea errazten du, eta, gainera, Barañaindik hiri-aglomerazioaren landa-eremurako irteera hobetzea dakar.

Uharteko Areatzako Arga ibaiaren meandroa hobetzea (50.000 m²). Gune zaharberritua da, uholde-egoeretan ibaia zabaltzen laguntzen duena; horrez gain, aisialdirako espazio naturala da aipatutako udalerrirako.

‘Ezkaba’ eskualdeko parketa sortu:

100 km²-ko gune bat izanen da, 8 udalerriri dagokiena, behar bezala ordenatua eta kudeatua, Nafarroako biztanleriaren erdiaren gozamenerako.

Egilea:

La Casa del
Reloj eta Vicus-
en lankidetz-
erkidegoa

Kokapena:

Cascante
(Nafarroa)

Kultura Agertoki Berriak

Kultura Agertoki Berriak proiektua ‘Nuevos Tiempos’ Laborategiaren emaitza da, ‘La Casa del Reloj’ lankidetz-erkidegoak bultzatutako ekimena. Testuinguru horretan, Cascanteko Vicus Kultura Elkarateak oso ideia interesgarria lantzea proposatu zuen. Espazio tradizioaletatik haratagoko Kultura Agertoki Berriak bilatzea proposatzen zen, espazio publikoa (bai hirigunean bertan, bai hirigunetik kanpo) beste dimentsio bat eskeiniko duten leku berri gisa hartuz. Proposamena COVID-19aren ondorioz toki itxietan ekitaldiak egiteko ezarritako mugaren irtenbide gisa sortu zen. Ideia hori hainbat kolaboratzaileen laguntzarekin bihurtzen da prototipo, eta bestelako dimentsioa, ikuspegi anitzekoa, hartu du. Espazio publikoan kultura-agertokiak birpentsatzeak, horien balorizazioa nabarmendu zuen (arkitekturari, zirrarei eta bestelakoei dagokienez). Hortik aurrera, parte hartzeko, paisaiari balioa emateko, horren dimentsio multisentsorialerako, etab.-erako formulak proposatu ziren.

LABORATORIO*** NUEVOS ESCENARIOS

Egilea:

Alicia Berlinches
(UAH) eta Miriam
Bùe (ETSAM)

Kokapena:

Digitala

@escenasovid

@escenasovid-etik uste dugu munduko pandemia honen aurreko egoeran bazeudela aldatu behar ziren espazio-, hirigintza- eta gizarte-alderdi asko, estigmarekin hautsi ahal izateko aldatu edo, gutxienez, ikusarazi egin behar zirenak. Hala ere, egia da, batez ere berrogeialdian, askoz denbora eta kontzientzia gehiago hartu dugula gauzak arretaz aztertzeko; normalean ezin izaten dugu halakorik egin gure gizarteek ezartzen diguten eromenezko erritmoagatik. Batez ere hirietan bizi den “gelditasun tenkatu” hori behatzea, haietatik urrun gaudenean sentitzen dugun “patxada perfektu” hori oroitzea eta baloratzea.

Horregatik, asmoa da ilustrazioaren, espazialtasunen analisisien eta hausnarketaren bidez, espazio-, gizarte- eta bizi-aukera berrien bila murgiltzea, eta geure burua murgildu; alarma-egoerak ezarri zuen dekretuaz geroztiko espazioaren esperimenezko abiatu den gogoeta-espazioa.

Egilea:

msd paisajismo

Kokapena:

Iruñea

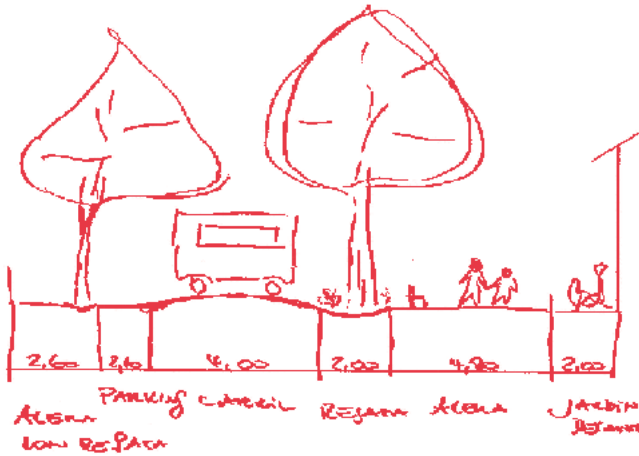
(Nafarroa)

Berdea, berdeagoa, arras berdea

Proiektu honen xedea da Iruñeko auzo baten naturalizazioa hiri-lorategi kontzeptu berri batekin integratzea. Naturalizazioaren helburua berdeguneak ugalketa-aldian mantentzeko modua aldatzea da, haien bioaniztasuna babesteko. Lorategi-hirien kontzeptu berria honetan datza: tamaina handiko zuhaitzak eta hazkunde libreko zuhaixkak gehitzea eta belarkiak ereitea berreskuratutako eremuetan, eremu irekien zonifikazio berri baten bidez (lehendik dauden kaleak, espaloiak, plazak eta oraindik erabilera zehaztu gabea duten tokiak), eta zolatutako gainazalak desklasifikatuz.

Integrazio-asmu hori lurraldearen antolamenduko plan global baten barnean sartuta dago. Asmoa da, halaber, auzoko kolektiboek egindako lanari jarraipena ematea: lorategiak auzolanean, hiri-baratzeak, Iruñea lorea da, eta abar, COVID-19aren pandemiak dakarzkigun egoera berrietara egokituz.

NUEVA ZONIFICACION CALLE JUAN DE TARAZONA

Egilea:

El Buen Vivir

Kokapena:

Nafarroa

Bizitzeko leku aparta

Bizi-kalitatean esplizituki lan egiten duen udalerrien eta lurraldeen sare bat da; bizi-kalitatea ulertuta ongizate subjektiboaren eta jasangarritasunaren (ekonomikoa, soziala eta ingurumenekoa) konbinazio gisa. Hainbat plan diseinatu dira, behar desberdinak dituzten udalerriek parte hartu ahal izan dezaten. Aurreikusitako jardueren artean, sarean parte hartzea dago; sare horretan ezagutzak eta esperientziak trukatu dituzte, udalerraren ikuspegia eta garatu beharreko ildoak garatzeko partaidetza-topaketak eginen dituzte, prestakuntza eta sentsibilizazioa landuko dira, eta xehetasun-azterlanak jarriko dira abaian. Parte hartzen duten tokiek “Leku aparta bizitzeko” bereizgarria jasotzen dute, eta “Leku aparta bizitzeko” nazioarteko sarean sartzen dira. Sare hori toki-erakundeetan topagunea da, eta esplizituki lantzen du herritarren bizi-kalitatea.

ERRONKEN KOADERNOA

Hiri eta Lurralde Jasangarriak eta Erresilienteak

Espazio Publikoa eta Berdeguneak

Ekipamendu eta Zerbitzu Publikoak

Etxebizitza

Mugikortasuna eta Garraioa

Kudeaketa eta Gobernantza Tresnak

ERRONKEN KOADERNOARI BURUZ

Dokumentu honetan, Hirigintza Covid Garaian topaketan egindako Elkarrrekin Diseinatzeko Tailerrean landutako erronken hautaketa jasotzen da. Erronka batzuk gai batean baino gehiagotan sartu dira, hainbat ikuspegitako landu ahal izateko.

Nazioarteko agenden (Agenda 2030), agenda nazionalen (Espainiako Hiri Agenda) eta agenda autonomikoen azterketatik lortutako erronken laburpena da, eta horietatik abiatuta, Nafarroako lurraldearen errealitatearekin nolabait lotuta dauden erronka batzuk hautatu dira. Erronka horiek hirigintzak eta lurralde-plangintzak aurre egin beharko dieten erronkak agerian uzten dituzte, lanean jarraitzeko abiapuntua izanda. Ez dira, inola ere, erronka eskusibo gisa aurkezten, etorkizuneko estrategiak formulatzen hasteko hautaketa erabilgarri gisa baizik.

Erronkak honako gai hauetan multzokatuta aurkezten dira:

- + Hiri eta Lurralde Jasangarriak eta Erresilienteak
- + Espazio Publikoa eta Berdeguneak
- + Ekipamendu eta Zerbitzu Publikoak
- + Etxebizitza
- + Mugikortasuna eta Garraioa
- + Kudeaketa eta Gobernantza Tresnak

MOVILIDAD Y TRANSPORTE

Cuaderno de Retos
Taller Co-diseño
18.02.2020

CIUDADES Y TERRITORIOS SOSTENIBLES Y RESILIENTES

ENCUENTRO URBANISMO EN TIEMPOS DE COVID
Habitar y transformar los espacios públicos

Espazio publikoak bizileku eraldatu
HIRIGINTZA COVID GARAIAN TOPAKETA

Cuaderno de Retos
Taller Co-diseño
18.09.2020

MOVILIDAD Y TRANSPORTE

ENCUENTRO URBANISMO EN TIEMPOS DE COVID
Habitar y transformar los espacios públicos

Espazio publikoak bizileku eraldatu
HIRIGINTZA COVID GARAIAN TOPAKETA

ESPACIO PÚBLICO Y ZONAS VERDES

MOVILIDAD Y TRANSPORTE

ENCUENTRO URBANISMO EN TIEMPOS DE COVID
Habitar y transformar los espacios públicos

Espazio publikoak bizileku eraldatu
HIRIGINTZA COVID GARAIAN TOPAKETA

**Hiri eta
Lurralde
Jasangarriak
eta
Erresilienteak**

1.

“Lurralde-antolamendua ekonomiaren, kulturaren eta natura-baliabideen plangintzarekin lotzeko neurriak sartu. Helburua despopulazioa mugatzea eta natura kontserbatzen eta landa-erabilera tradizionalak babesten laguntzea da, bai eta biztanlegune txikiei arreta berezia eskaintzea. Despopulazioa, funtsean, lurralde-arazo bat da, ikuspegi estrategiko ezak eta tokiz gaindiko garapen ezak eragindakoa”.

1.1. Lurzorua bere lurralde-ingurunearekin bateragarria izateko moduan antolatu

2.4 Nekazaritza-jarduera jasangarriak eta erresilienteak

11.a Hiri-eremuen, hiri-inguruko en eta landa-eremuen

2.

“Landa- eta hiri-eremuen arteko ahal denik eta lotura handiena bultzatu, haien arteko elkarrekiko mendekotasuna sustatuz.

Ekonomia-, ingurumen-, gizarte- eta gobernantza-politiken bide hartuz. Hiri- eta hiri-inguruko basogintza- eta nekazaritza- jarduera ordenatuak, abeltzaintza-jarduerak eta landa-garapen jasangarriko politikak bultzatuko dituzten neurriak ezarriz”.

1.1. Lurzorua bere lurralde-ingurunearekin bateragarria izateko moduan antolatu

2.4 Nekazaritza-jarduera jasangarriak eta erresilienteak

11.a Hiri-eremuen, hiri-inguruko eta landa-eremuen

3.

“Udal estalkietan, hiri-altzarietan, lur gaineko aparkalekuetan eta bestelakoetan autokontsumo energetikoa erraztu, eta eraikin pribatuen estalkietan autokontsumo energetikoa sustatu, udal-eremuko zerga-neurrien bidez (obra-lizentziak, OHZ, eta abar)”.

4.1 Efizienteagoak izan energian eta energia aurrezten

7.1 Energia eskuratzeko aukera unibertsala

7.2 Energia berriztagarriak

7.3 Energia-efizientzia

7.a Ikerkuntza eta inbertsioa energia garbietan

7.b Azpiegitura eta teknologiak garapen bidean diren herrialdeetan en desarrollo

4.

Lotura du hauekin:

[5, 6]

Bat dator honekin:
ETXEBIZITZA

[1]

“Eraikinak birgaitzea eta hiria berroneratzea sustatu eta bultzatu, jarduera horren eta hiri berria egikaritzearen artean oreka egokia lortzeko. Bereziki, hiria berroneratzeko proposamenak bultzatu, kooperatibismoaren arlotik datozenak”.

2.5 Hiria berroneratzea sustatu

5.

Lotura du hauekin:

[4, 6]

Bat dator honekin:

ETXEBIZITZA

[3]

“Lehendik dagoen eraikuntza-parkearen energia-efizientzia hobetzea bultzatu, eskura dauden eta erabil daitezkeen neurri guztiekin: fiskalak, administrazio-izapideak arintzekoak eta sinplifikatzekoak, eta pedagogia-kanpainak abian jarritz”.

2.6 Eraikinen kalitatea eta jasangarritasuna hobetu

6.

Lotura du hauekin:

[4, 5]

Bat dator honekin:

ETXEBIZITZA

[4]

“Eraikinetarako eta etxebizitzetarako material egokiak erabiltzea bermatuko duten eta berrerabiltzea erraztuko duten eraikuntza-teknika eraginkorrak erabili. ‘Eraiki iraun dezan’ litzateke afera”.

2.6 Mejorar la calidad y sostenibilidad de los edificios.

7.

Lotura du hauekin:

[8, 9]

“Plangintzan arrisku naturalen mapak sartu, uholdeek, euri-jasek, itsas mailaren goratzeak, gutxiegitasun hidrikoak, lurrak irristatzeko arriskuak eta bestelakoek eragin ditzaketen hiri-eraldaketako jarduketak saiheste aldera”.

3.1 Lurralde- eta hiri-eredua klima-aldaketaren ondorioetara egokitu eta klima-aldaketaren prebentzian aurrera pausoak eman

13.2 Politika estrategikoak eta nazio-planak
13.3 Hezkuntza eta sentsibilizazioa
11.b Hirietan hondamendi-arriskuak murriztu

8.

Lotura du hauekin:

[7, 9]

“Plangintza-tresnetan aurreikuspen berriak sartzea, klima-aldaketaren ondorioak egokitzearekin eta arintzearekin lotuta: itsasoaren igoera, lurzoru emankorraren galera, euri-jasak, baso-suteak, tenperaturen igoera edo lehorte-aldi handiak.”

3.1 Lurralde- eta hiri-eredua klima-aldaketaren ondorioetara egokitu eta klima-aldaketaren prebentzioan aurrera pausoak eman

13.2 Politika estrategikoak eta nazio-planak

13.3 Hezkuntza eta sentsibilizazioa

11.b Hirietan hondamendi-arriskuak murriztu

9.

Lotura du hauekin:

[7,8]

“Klima-aldaketaren aurrean erresilientzia-planak landu eta, halakoak badaude, ezagunak eta herritarrek erraz eskuratzeko modukoak direla bermatu. Tresna hori aprobetxatzea bizi-baldintzak zaintzeko eta hobetzeko”.

3.3 Klima-aldaketarekiko erresilientzia hobetu

1.5 Ekonomia-, gizarte- eta ingurumen-hondamenekiko erresilientzia

11.5 Hondamendiak, eta horiekiko zaurgarritasuna murriztu

13.1 Erresilientzia eta egokitzapena

10.

Lotura du honekin:

[11]

“Turismo-xede adimenduneko diagnostikoak eta ekintza-planak landu daitezzen bultzatu, turismo-xedean jasangarritasuna eta lehiakortasuna hobetze aldera”.

7.2 Turismo adimenduna, jasangarria eta kalitatekoa, eta tokiko ekonomiaren funtsezko sektoreak sustatu

8.9 Turismo jasangarria
12.b Turismo jasangarria

11.

Lotura du honekin:

[10]

“Ekoturismoa eta landa-turismoa sustatu, atzera egiten ari diren ingurune eta lurralde-guneak ekonomikoki eta modu jasangarrian dinamizatzeko, jardueraren eta ekonomia-sektoreen eskaria dibertsifikatzeko”.

7.2 Turismo adimenduna, jasangarria eta kalitatekoa, eta tokiko ekonomiaren funtsezko sektoreak sustatu.

8.9 Turismo jasangarria
12.b Turismo jasangarria

12.

Bat dator honekin:
ESPAZIO PUBLIKOA
ETA BERDEGUNEAK

[16]

“Egungo hirietako bero-uhartea murriztu, hiri-inguruneko klima-portaeran eragiten duten faktoreetan eraginez. Horretarako, baliagarria izan liteke espazio publikoen iragazkortasuna eta landaretza sustatzea, eta hiri-plangintzako eta -kudeaketako tresnetan hiri-klimaren mapaketa txertatzea”.

3.1 Lurzorua bere lurralde-ingurunearekin bateragarria izateko moduan antolatu

2.4 Nekazaritza-jarduera jasangarriak eta erresilienteak

11.a Hiri-eremuen, hiri-ingurukoaren eta landa-eremuen arteko lotura

13.

Bat dator honekin:
ESPAZIO PUBLIKOA
ETA BERDEGUNEAK

[17]

“Animalia- eta landare-espezie autoktonoak kontserbatzea sustatu. Landaretzari eusteko eta iragazkortasuna hobetzeko gaitasuna duen lurzoru-azalera handitu”.

3.3 Klima-aldaketarekiko erresilientzia hobetu

1.5 Ekonomia-, gizarte- eta ingurumen-hondamenekiko erresilientzia

11.5 Hondamendiak, eta horiekiko zaugarritasuna murriztu

13.1 Erresilientzia eta egokitzapena

14.

“Erresilienteak izateko prestatu behar dugu; alegia, gerta daitezkeen krisiei aurre egiteko (hornidurak, grebak, matxurak, hondamendi naturalak eta abar), horiek heldu aitzin. Horrek egoera desberdinak ebaluatu beharra eskatzen du; hiri-sistemako zein elementu dauden inplikatu aztertu, estres-testa egin, arriskuak murrizteko inbertsioak optimizatu, eta bata bestearen segidan gerta daitezkeen akatsak saihestu. (...) Horretarako, esku-hartzeko protokoloak onartzea proposatzen da”.

3.3 Klima-aldaketarekiko erresilientzia hobetu

1.5 Ekonomia-, gizarte- eta ingurumen-hondamenekiko erresilientzia

11.5 Hondamendiak, eta horiekiko zaurgarritasuna murriztu

13.1 Erresilientzia eta egokitzapena

Espazio Publikoa eta Berdeguneak

1.

Lotura du hauekin:

[2,3,6]

“Espazio publikoetan eta eraikinetan esku hartzeko neurriak sustatu, herritarren osasunaren gaineko inpaktu negatiboak murrizteko eta/edo deuseztatzeko”.

2.3 Espazio publikoen kalitatea eta guztientzako irisgarritasuna hobetu

11.7 Berdeguneak eta hiri-espazio seguruak izatea

2.

Lotura du hauekin:

[1,3,6]

“Espazio publikoaren ahalik eta erosotasun handiena bermatu, zarata, airearen eta argiaren kutsadura eta baldintza termikoak kontrolatuz, eta erakargarri eta osasungarri bihurtu”.

2.3 Espazio publikoen kalitatea eta guztientzako irisgarritasuna hobetu

11.7 Berdeguneak eta hiri-espazio seguruak izatea

3.

Lotura du hauekin:

[1,2,6]

“Bizikidetzaren espazioak aktibatuz, herritarren osasun psikikoa hobetzeko eta bakardade- eta isolamendu-burbuilak hausteko, erabileren aniztasuna, kultura-trukea eta lekuaren parte izatearen sentimendua bultzatuz”.

2.3 Espazio publikoen kalitatea eta guztientzako irisgarritasuna hobetu

11.7 Berdeguneak eta hiri-espazio seguruak izatea

4.

Lotura du honekin:

[14]

“Berdeguneen gutxieneko azalera zehaztu, herritarren ehuneko handiago batek hurbileko berdegune batera sarbidea izateko irizpidearekin. Dauden premien arabera behar bezala dimentsionatu, eta paisaiari eta honek hiri-ingurunearen kalitate-tresna gisa duen balioari arreta berezia jarri”.

2.4 Hiriko ingurumena hobetu eta kutsadura murriztu

5.

Lotura du honekin:

[15]

“Bertan behera utzitako industria-eremuak berrurbanizatzea eta hutsik dauden eta gutxiegi erabiltzen diren lursail eta eraikinak berreraiki eta berrerabili. Gutxiegi erabilitako higiezinak mapekin identifikatu”.

Bat dator honekin:

EKIPAMENDU ETA ZER-
BITZU PUBLIKOAK

[5]

2.1. Hiri-trinkotasuna, -oreka eta oinarrizko zerbitzuen hornidura sustatuko dituen hiri-eredua definitu

1.4 Oinarrizko zerbitzuak eta finantza-baliabideak eskuratu

6.

“Espazio publikoa hiriaren ardatz egituratzaile gisa bultzatu, biztanleria-sektore guztiei bizitza osasungarria bermatzeko ingurune egokiekin”.

2.3. Espazio publikoen kalitatea eta guztientzako irisgarritasuna hobetu

11.7 Berdeguneak eta hiri-espazio seguruak izatea

7.

Lotura du honekin:

[8]

“Hiriko kultura, trukea, bizikidetza eta aisialdia sustatu, ‘kaleak’ plaza bihurtuz, espazio publikoa nortasunaren ezaugarri izan dadin”.

2.3 Espazio publikoen kalitatea eta guztientzako irisgarritasuna hobetu

11.7 Berdeguneak eta hiri-espazio seguruak izatea

8.

Lotura du honekin:

[7]

“Espazio publikoaren erabilera eta herritarren bizikidetza sustatu, gizarte-kohesiorako elementu gisa. Kaleak plaza bihurtu, ez bakarrik gozamenerako eta bizikidetzarako espazio komun gisa, baita espazio publiko inklusibo gisa ere. Haietarako irisgarritasun unibertsala bermatzea”.

6.1. Hiri-ingurune apaletan pobrezia-eta gizarte-bazterketa pairatzeko arriskua murriztu

1.2 Pobrezia erlatibo dimentsio guztietan
1.3 Gizarte-babeseko sistemak
1.b Pobrezia desagerrarazteko arau-esparruak
10.2 Inklusio sozial, ekonomikoa eta politikoa

9.

“Espazio publikoen aniztasuna, kalitatea eta moldakortasuna sustatu. Espazio horietan altzari egokiak eta balioaniztunak jarri, behar bezala berrikusita, eta altzari horien estetika, kontserbazioa eta edertasuna hobetu. Hiri-paisaiari erreparatu”.

2.3 Espazio publikoen kalitatea eta guztientzako irisgarritasuna hobetu

11.7 Berdeguneak eta hiri-espazio seguruak izatea

10.

“Espazio publikoa energia berriztagarriak sortzeko erabiltzea sustatu. Azaleraren arabera gomendioak baita betebeharrak ere ezarriz helburu hori lortzeko (adibidez, hiri-lurzoruan lur gainean ibilgailuak aparkatzeko espazioak plaka fotovoltaikoz estali)”.

2.1. Hiri-trinkotasuna, -oreka eta oinarrizko zerbitzuen hornidura sustatuko dituen hiri-eredua definitu

1.4 Oinarrizko zerbitzuak eta finantza-baliabideak eskuratu

4.2 Eskolaurreko hezkuntzaren kalitatea

4.a Hezkuntza-instalazio inklusiboak eta seguruak

11.

“Oztopo arkitektonikoak kendu, aniztasun funtzionala edo mugikortasun murriztua duten pertsonen autonomia handiagoa lortzeko, eta espazio eta ekipamendu publikoetarako, etxebizitzarako eta oinarrizko zerbitzuetarako pertsona guztien irisgarritasuna hobetu”.

2.3. Espazio publikoen kalitatea eta guztientzako irisgarritasuna hobetu

11.7 Berdeguneak eta hiri-espazio seguruak izatea

12.

Lotura du honekin:

[13]

“Espazio publiko seguruak sortu; hori, neurri handi batean, etengabeko okupazioarekin lortzen da. Horretarako, tresna ona da hiri-sarearen dentsitate egokia eta ingurune ibiliak lortzen lagunduko duten jarduerak bermatzea”.

2.3 Espazio publikoen kalitatea eta guztientzako irisgarritasuna hobetu

11.7 Berdeguneak eta hiri-espazio seguruak izatea

13.

Lotura du honekin:

[12]

“Delinkuentziaren aurkako segurtasuna ez ezik, istripuen aurkako segurtasuna ere bermatu. Prebentzio- neurriak ezarri (malda egokiak dituzten kaleak diseinatu), irisgarriak ez diren espazioak identifikatu, bide- hierarkizazioa ebaluatu, oinezkoak eta ibilgailuak gurutzatzen diren lekuak zaindu, hiri-azaleko akaberak zaindu, eta abar”.

2.3 Espazio publikoen kalitatea eta guztientzako irisgarritasuna hobetu

11.7 Berdeguneak eta hiri-espazio seguruak izatea

14.

Lotura du honekin:

[4]

“Berdeguneak eta azpiegitura berdeak sortzea edo hobetzea sustatu, bai auzo-mailan, bai hiri-mailan, hiriak naturarekin duen lotura bultzatzeko eta ingurunearen jarraitutasun fisikoa bultzatzeko”.

2.4 Hiriko ingurumena hobetu eta kutsadura murriztu

15.

Lotura du honekin:

[5]

“Degradatutako hiri-lurzuak berdegune eta parke bihurtzeko neurriak abian jarri, hiri-ingurumena hobetzen eta kutsadura murrizten laguntzeko, lehengoratzeko ekologikoko teknikak erabiliz”.

2.4 Espazio publikoen kalitatea eta guztientzako irisgarritasuna hobetu

11.7 Berdeguneak eta hiri-espazio seguruak izatea

16.

Bat dator honekin:
HIRI ETA LURRALDE
JASANGARRIAK ETA
ERRESILIENTEAK

[12]

“Egungo hirietako bero-uhartea murriztu, hiri-inguruneko klima-portaeran eragiten duten faktoreetan eraginez. Horretarako, baliagarria izan liteke espazio publikoen iragazkortasuna eta landaretza sustatzea, eta hiri-plangintzako eta -kudeaketako tresnetan hiri-klimaren mapaketa txertatzea”.

3.1 Lurralde- eta hiri-eredua klima-aldaketaren ondorioetara egokitu eta klima-aldaketaren prebentzioan aurrera pausoak eman

11.b Hirietan hondamendi-arriskuak murriztu

13.2 Politika estrategikoak eta nazio-planak

13.3 Hezkuntza eta sentsibilizazioa

17.

Bat dator honekin:
HIRI ETA LURRALDE
JASANGARRIAK ETA
ERRESILIENTEAK

[13]

“Animalia- eta landare-espezie autoktonoak kontserbatzea sustatu. Landaretzari eusteko eta iragazkortasuna hobetzeko gaitasuna duen lurzoru-azalera handitu”.

3.3. Klima-aldaketarekiko erresilientzia hobetu

1.5 Ekonomia-, gizarte- eta ingurumen-hondamenekiko erresilientzia

11.5 Hondamendiak, eta horiekiko zaurgarritasuna murriztu

13.1 Erresilientzia eta egokitzapena

18.

Bat dator honekin:
MUGIKORTASUNA ETA
GARRAIOA

[13]

“Oinezkoen eta bizikleten sareak berdeguneekin integratu, motorrik gabeko joan-etorri seguruak eta ingurune lagunkoian egitea bermatuz”.

5.2 Garraiobide jasangarriak sustatu

9.1 Azpiegitura jasangarriak

11.2 Garraio publikoa

19.

Bat dator honekin:
MUGIKORTASUNA ETA
GARRAIOA

[3]

“Automobil pribatuak hartutako espazio publikoa libre utzi, espazio hori erabilera anitzeko espazio publiko bihurtu, eta oinezkoen erabilerak eta tokiko merkataritza bultzatu”.

2.3 Espazio publikoen kalitatea eta guztientzako irisgarritasuna hobetu

11.7 Berdeguneak eta hiri-espazio seguruak izatea

Ekipamendu eta Zerbitzu Publikoak

1.

“Auzo-mailan herritarren eguneroko beharrak modu autonomoan eta ahalik eta neurri handienez asetzeko ahalbidetuko duten neurriak ezarri, zerbitzuen eta ekipamenduen eskaintza egokituz”.

2.1 Hiri-trinkotasuna, -oreka eta oinarrizko zerbitzuen hornidura sustatuko dituen hiri-eredua definitu

1.4 Oinarrizko zerbitzuak eta finantza-baliabideak eskuratu

4.2 Eskolaurreko hezuntzaren kalitatea

4.a Hezkuntza-instalazio inklusiboak eta seguruak

2.

“Tokiko zuzkiduren eta ekipamenduen sistema egokia eta orekatua diseinatu, kuantitatiboki eta kualitatiboki, hori kokatzeko hurbiltasun-irizpidea kontuan hartuta, eta arreta berezia jarriz berdeguneetan eta bizikidetzarako espazioetan. Ekipamendu bakarrean zuzkidura-erabilera desberdinak denbora desberdinetan konbinatzeko aukera aztertu, funtzio-aniztasuna bultzatuz”.

2.1 Hiri-trinkotasuna, -oreka eta oinarriko zerbitzuen hornidura sustatuko dituen hiri-eredua definitu

1.4 Oinarriko zerbitzuak eta finantza-baliabideak eskuratu

4.2 Eskolaurreko hezuntzaren kalitatea

4.a Hezkuntza-instalazio inklusiboak eta seguruak

3.

“Administrazioen arteko koordinazio- eta lankidetzeta-mekanismoak abian jarri, biztanlegune txikietan oinarritzko zerbitzuak hobeto emateko, batez ere lurralde-plangintzaren arabera aitortua duten lurralde-orekako eredu bati erantzuten dioten guneetan (partzuergoak, mankomunitateak, eta abar)”.

2.1 Hiri-trinkotasuna, -oreka eta oinarritzko zerbitzuen hornidura sustatuko dituen hiri-eredua definitu

1.4 Acceso servicios básicos y recursos financieros.

4.2 Calidad de la educación preescolar

4.a Instalaciones educativas inclusivas y seguras

4.

“Hiri barruko bidaietan distantziak murriztuko dituen erabilera mistoko hiri-eredua sustatu”.

Bat dator honekin:
MUGIKORTASUNA ETA
GARRAIOA

[1]

5.1 Hurbiltasuneko hiria sustatu

3.6 Laneko istripuak

5.

“Bertan behera utzitako industria-eremuak berrurbanizatzea eta hutsik dauden eta gutxiegi erabiltzen diren lursail eta eraikinak berreraiki eta berrerabili. Gutxiegi erabilitako higiezinak mapekin identifikatu”.

2.1 Hiri-trinkotasuna, -oreka eta oinarrizko zerbitzuen hornidura sustatuko dituen hiri-eredua definitu

1.4 Oinarrizko zerbitzuak eta finantza-baliabideak eskuratu

4.2 Eskolaurreko hezuntzaren kalitatea

4.a Hezkuntza-instalazio inklusiboak eta seguruak

6.

Bat dator honekin:
ETXEBIZITZA

[7]

“Eraikinetako erabileren nahasketa erraztu, hirigintza-planak malgutuz, eskaera erreal aldakorrari erantzun ahal izateko. Kontuan izan behar da lurralde- eta hiri-plangintzako erabakiek inguruneak aldatzen dituztela, bizi eta lan egiten den tokiei eragiten dietela, baita mugitzeko moduari eta aisialdia zeri eskaintzen zaion ere, pertsonen osasuna baldintzatzen duten faktoreak izanik. Nahitaezkoa da horien analisia eta jarraipena egitea, plangintza-prozesuetan ekitatea kontuan hartzea, erkidegoak parte hartzea eta plangintzaren etapa goiztiarrenetatik ikusarazten lagunduko duten tresnak garatzea”.

2.2 Erabileren konplexutasun funtzionala eta aniztasuna bermatu

Etxebizitza

1.

Bat dator honekin:
HIRI ETA LURRALDE
JASANGARRIAK ETA
ERRESILIENTEAK

[4]

“Eraikinak birgaitzea eta hiria berroneratzea sustatu eta bultzatu, jarduera horren eta hiri berria egikaritzearen artean oreka egokia lortzeko. Bereziki, hiria berroneratzeko proposamenak bultzatu, kooperatibismoaren arlotik datozenak”.

2.5 Impulsar la regeneración urbana.

2.

“Etxebizitza edukitzeko hainbat modu finkatzen lagundu, jabetzaz eta alokairuaz gain. Bereziki, kooperatibismoak eskaintzen dituenak eta ekain ditzakeenak”.

8.2 Etxebizitza eskuratzea bermatu, bereziki kolektibo ahulenei dagokienez

3.

Lotura du honekin:

[14]

Bat dator honekin:
HIRI ETA LURRALDE
JASANGARRIAK ETA
ERRESILIENTEAK

[5]

“Lehendik dagoen eraikin-parkearen energia-efizientziaren hobekuntza bultzatu, eskuragarri dauden eta posible diren neurri guztiekin: fiskalak, administrazio-izapideak azkartu eta sinplifikatzekoak eta kanpaina pedagogikoak abian jarritz”.

.....

2.6 Mejorar la calidad y sostenibilidad de los edificios.

4.

Bat dator honekin:
HIRI ETA LURRALDE
JASANGARRIAK ETA
ERRESILIENTEAK

[6]

“Eraikinetarako eta etxebizitzetarako material egokiak erabiltzea bermatuko duten eta berrerabiltzea erraztuko duten eraikuntza-teknika eraginkorrak erabili. ‘Eraiki iraun dezan’ litzateke afera”.

2.6 Mejorar la calidad y sostenibilidad de los edificios.

5.

Lotura du honekin:

[6]

“Herri eta hiri txikienetako hiriguneetan autopromozioa sustatu, horiek zaintzen eta biztanleak finkatzen laguntzeko”.

2.5 Hiria
berroneratzea sustatu

6.

Lotura du honekin:

[5]

“Udalerrri txikienetan etxebizitzaren autopromozioa sustatu, despulazioa saihesteko tresna izan dadin (adibidez, BS+II zuten eraikinak eraikitzea ezartzen zuten Arau Osagarri eta Subsidiarioen aurreikuspena berreskuratuz)”.

10.1 Arau- eta plangintza-esparru eguneratu, malgu eta sinplifikatua lortu, kudeaketa ere hobetuko duena

16.b Legeak eta politikak

7.

Bat dator honekin:
EKIPAMENDU ETA ZER-
BITZU PUBLIKOAK

[6]

“Eraikinetako erabileren nahasketa erraztu, hirigintza-planak malgutuz, eskaera erreal aldakorrari erantzun ahal izateko. Kontuan izan behar da lurralde- eta hiri-plangintzako erabakiek inguruneak aldatzen dituztela, bizi eta lan egiten den tokiei eragiten dietela, baita mugitzeko moduari eta aisialdia zeri eskaintzen zaion ere, pertsonen osasuna baldintzatzen duten faktoreak izanik. Nahitaezkoa da horien analisia eta jarraipena egitea, plangintza-prozesuetan ekitatea kontuan hartzea, erkidegoak parte hartzea eta plangintzaren etapa goiztiarrenetatik ikusarazten lagunduko duten tresnak garatzea”.

2.2 Garantizar la complejidad funcional y diversidad de usos.

8.

“Berariaz lan egin desberdintasuna, pobrezia-arriskua eta gizarte-bazterkeria murrizten, infraetxea eta txabolismoa ezabatuz”.

6.1 Hiri-ingurune apaletan pobrezia- eta gizarte-bazterketa pairatzeko arriskua murriztu

GJH 1 Pobrezia desagerraraztea
10.2 Inklusio sozial, ekonomikoa eta politikoa
11.3 Urbanizazio inklusiboa eta jasangarria

9.

“Lurralde- eta hirigintza-antolamenduak, bizitegi-erabilerari lotutako lurzorua etxebizitza duin eta egoki bat izateko eskubide-eraginkortasunaren zerbitzura dagoela ziurtatu. Horretarako, hutsik dauden etxebizitzak benetan erabiltzea sustatu behar da eskaera erreala eta egiaztatua dagoen eremuetan, eta, hala badagokio, beharrezkoak diren neurri sustatzaileak zein hertsatzaileak erabili behar dira, jabetzaren funtzio soziala eta etxebizitzaren lehentasunezko erabilera hirigintza-plangintzan aurreikusitako bizitegi-erabilerarako betetzen direla bermatzeko”.

.....

8.1 Eskuratzeko moduko etxebizitza-parke egoki bat egon dadin sustatu

11.1 Etxebizitza eskuratzea

10.

“Etxebizitza soziala sustatu, ez soilik sustapen berrien bidez, baita hutsik dauden etxebizitzak aktibatuz eta merkatuan sartuz, eta etxebizitza-parkea birgaitzea sustatuz. Larrialdi humanitarioan edo gizarte-bazterkeria larrian dauden pertsona guztiek izan beharko lukete etxebizitza horren lehentasunezko onuradunak”.

8.2 Etxebizitzarako sarbidea bermatu, bereziki kolektibo ahulenei dagokienez

11.

“Etxebizitza duin eta egokia eskuratzeko eskubidea bermatzeko ekintza-neurri positibokoak sustatu, bai titulartasun publikoko etxebizitzaren bidez, bai etxebizitza nahikoak arrazoizko prezioetan merkaturatzea erraztuko duten sustapen-neurriak ezarriz”.

8.1 Eskuratzeko moduko etxebizitza-parke egoki bat egon dadin sustatu

11.1 Etxebizitza eskuratzea

12.

“Etxebizitza-parke publikoak eta pribatuak alokatzeko prezio egokietan sortzea bultzatu, bereziki egoera ahulean dauden pertsonen premiei erantzun ahal izateko. Zehazki, etxebizitza sozialen parke nahikoa izatea, gizarte-egoera ahulenei aurre egiteko. Baita aniztasun funtzional edota intelektualaren bat izan duten pertsonenak ere (istripuagatik, osasun-gertakariagatik, zahartzeagatik eta abar), arrazoi hori tarteko ezinezkoa badute bizi izan diren etxebizitzan geratzea”.

8.2 Etxebizitzarako sarbidea bermatu, bereziki kolektibo ahulenei dagokienez

13.

“Traupen mugagabeko titulartasun publikoa bermatua duten zuzkidura-etxebizitza publikoak edo etxebizitza sozialak sortzea sustatu”.

8.1 Eskuratzeko moduko etxebizitza-parke egoki bat egon dadin sustatu

11.1 Etxebizitza eskuratzea

14.

“Etxebizitzen segurtasuna, bizigarritasuna, eskuragarritasuna eta energia-efizientzia hobetu”.

Lotura du honekin:

[3]

8.1 Eskuratzeko moduko etxebizitza-parke egoki bat egon dadin sustatu

11.1 Etxebizitza eskuratzea

Mugikortasuna eta Garraioa

1.

“Hiri barruko bidaietan distantziak murriztuko dituen erabilera mistoko hiri-eredua sustatu”.

Bat dator honekin:
EKIPAMENDU ETA ZER-
BITZU PUBLIKOAK

[4]

.....

5.1 Hurbiltasuneko hiria sustatu

3.6 Trafiko-istripuak

2.

Lotura du honekin:

[8]

“Guztien irisgarritasuna errazten duten ibilbide zolatuak definitu, behar bezala argiztatuak eta aisialdirako eremuez gozatzeko behar besteko itzal-azalera dutenak”.

6.2 Aukeraberdintasuna bilatu generoaren, adinaren eta gaitasunaren ikuspegitik

GJH 4 Kalitatezko hezkuntza

GJH 5 Genero-berdintasuna

GJH 10
Desberdinkeria murriztu

3.

Bat dator honekin:
ESPazio PUBLIKOA
ETA BERDEGUNEAK

[19]

“Automobil pribatuak hartutako espazio publikoa libre utzi, espazio hori erabilera anitzeko espazio publiko bihurtu, eta oinezkoen erabilerak eta tokiko merkataritza bultzatu”.

.....

2.3 Espazio publikoen kalitatea eta guztientzako irisgarritasuna hobetu

11.7 Berdeguneak eta hiri-espazio seguruak izatea

4.

“Antolamendu-tresnetan mugikortasun motorizatuen eta motorrik gabekoen hiri-espazioaren banaketa orekatua ezarri, hirien garapen jasangarrirako politikekin bat etorriko dena”.

5.1 Hurbiltasuneko hiria sustatu

3.6 Trafiko-istripuak

5.

“Ibilgailu pribatuarekiko mendekotasuna murriztu (hiri-eredu trinko eta konplexu bat sustatuz), baita joan-etorri motorizatuen inpaktuak ere. Horrek kontsumoak eta emisio kutsatzaileak murriztea ere ekarriko du”.

.....

3.2 Berotegi-efektuko gas-isurketak murriztu

3.9 Ingurumen-osasuna

11.6 Hondakinak eta kutsadura hirietan

6.

Lotura du honekin:

[7]

“Hiri-konektibitatea eta guztion irisgarritasuna sustatu, bizilekuaren eta lanaren arteko hurbiltasun-ereduen bidez, mugikortasun-eskakizunak mugatzeko”.

.....

5.1 Hurbiltasuneko hiria sustatu

3.6 Trafiko-istripuak

7.

Lotura du honekin:

[6]

“Hiriguneko ekonomia-jarduerako gune nagusietan lanera joateko garraio-planak (lantokietarako joan-etorriak arrazionalizatzeko) eta telelaneko estrategiak sustatzeko neurriak hartu”.

.....

5.1 Hurbiltasuneko hiria sustatu

3.6 Trafiko-istripuak

8.

Lotura du honekin:

[2]

“Ahal den neurrian, hiria oinezkoentzat lehenetsi, ibilbide jarraituak, seguruak eta arduratsuak eta bizimodu osasungarriagoa eta aktiboagoa bultzatuz”.

.....

5.1 Hurbiltasuneko hiria sustatu

3.6 Trafiko-istripuak

9.

Lotura du honekin:

[16]

“Garraiobide merkeenen eta adin talde guztien eskura egonen diren garraiobideen eraginkortasuna eta kalitatea sustatu: garraio publikoa, bizikleta eta oinezkoen ibilbideak”.

.....

5.1 Hurbiltasuneko hiria sustatu

3.6 Trafiko-istripuak

10.

“Garraio publikoko metropoli-kateak edo udalaz gaindiko kateak sustatu eta horien intermodalitatea bultzatu”.

Lotura du honekin:

[15]

.....

5.1 Hurbiltasuneko hiria sustatu

3.6 Trafiko-istripuak

11.

“Hiri-kanpoaldean aldirietako aparkalekuak jarri, ibilgailu pribatu baten erabiltzailea garraio publikora edo partekatutako ibilgailura transferitzea errazte aldera”.

.....

5.2 Garraiobide jasangarriak sustatu

9.1 Azpiegitura jasangarriak

11.2 Garraio publikoa

12.

Lotura du honekin:

[14]

“Bizikleta bidezko mugikortasuna sustatu, bizikletentzako soilik horientzat lehentasunezkoak izanen diren bideak eta bizikletentzako aparkalekuak diseinatu”.

5.2 Garraiobide jasangarriak sustatu

9.1 Azpiegitura jasangarriak

11.2 Garraio publikoa

13.

Bat dator honekin:
ESPAZIO PUBLIKOA
ETA BERDEGUNEAK

[18]

“Oinezkoen eta bizikleten sareak berdeguneekin integratu, motorrik gabeko joan-etorri seguruak eta ingurune lagunkoian egitea bermatuz”.

.....

5.2 Garraiobide
jasangarriak sustatu

9.1 Azpiegitura
jasangarriak
11.2 Garraio publikoa

14.

“Bizikleta garraio publikoarekin integratu eta bizikleta partekatua eskaintzeko ekimenak bultzatu”.

Lotura du honekin:

[12]

.....

5.2 Garraiobide jasangarriak sustatu

9.1 Azpiegitura jasangarriak

11.2 Garraio publikoa

15.

“Garraio publikoko planak jasoko dituzten hirigintza-garapeneko ereduak ezarri”.

Lotura du honekin:

[10]

.....

5.1 Hurbiltasuneko hiria sustatu

3.6 Trafiko-istripuak

16.

Lotura du honekin:

[9]

“Garraio pribatuko bidaiak murrizteko, garraio-sistema publikoko eraginkorrak sustatzeko eta oinezkoen joan-etorrien kalitatea hobetzeko neurriak hartu, hiri-mugikortasun jasangarriko planen bidez. Plan horietan oinezkoen lehenetsuna ezarri beharko litzateke hiriko zirkulazioan”.

5.2 Garraiobide jasangarriak sustatu

9.1 Azpiegitura jasangarriak

11.2 Garraio publikoa

17.

“Zaintzaren mugikortasuna’ babestu, beste pertsona batzuk zaintzearekin eta etxea mantentzearekin lotutako bidaiak ahal denik eta denbora laburrenean, behar den ordu-tarteetan eta kostu onargarriarekin egin ahal izatea bermatuz”.

6.2 Aukeraberdintasuna bilatu generoaren, adinaren eta gaitasunaren ikuspegitik

GJH 4 Kalitatezko hezkuntza

GJH 5 Generoberdintasuna

GJH 10
Desberdinkeria murriztu

Kudeaketa eta Gobernantza Tresnak

1.

“Lehendik dagoen arau-esparrua sinplifikatu eta horren egonkortasuna bermatu. Horretarako, baliagarria litzateke itun orokor baten bidez lurralde-antolamenduaren eta hirigintzaren arloko helburu estrategiko nagusien inguruan oro har onartutako oinarriak lortzea, egokitzapen txikiak eta partzialak onartuko dituztenak”.

10.1 Arau- eta plangintza-esparru eguneratu, malgu eta sinplifikatua lortu, kudeaketa ere hobetuko duena

16.b Legeak eta politikak

2.

Lotura du hauekin:

[3,4]

“Ingurumen-izapidetzea eta hirigintza- edo lurralde-planak egoki integratzea sustatuko duen arau-esparru bat sortu, izapideetan aldiberekotasuna bultzatuz”.

10.1 Arau- eta plangintza-esparru eguneratu, malgu eta sinplifikatua lortu, kudeaketa ere hobetuko duena

16.b Legeak eta politikak

3.

Lotura du hauekin:

[2,4]

“Plangintza-tresnak izapidetzeko eta onartzeko prozedurak arindu eta bateratu, eta hirigintza-kudeaketa malgutu eta bizkortu (planek, lizentziek eta baimenek nabarmen murriztu beharko lituzkete egun izapideek eta onespeneak behar izaten dituzten epeak)”.

10.1 Arau- eta plangintza-esparru eguneratu, malgu eta sinplifikatua lortu, kudeaketa ere hobetuko duena

16.b Legeak eta politikak

4.

Lotura du hauekin:

[2,3]

“Hirigintza-plangintzaren ohiko sistema hobetu, Plan Orokorrei izaera estrategiko handiagoa emanaz eta antolamendu xehatua garapen-plangintzara helaraziz; berau arinagoa eta malguagoa aldatzeko eta berrikusteko”.

10.1 Arau- eta plangintza-esparru eguneratu, malgu eta sinplifikatua lortu, kudeaketa ere hobetuko duena

16.b Legeak eta politikak

5.

Lotura du hauekin:

[6,7]

“Herritar guztiei irekitako partaidetza-prozedura bat bermatu, lurraldea eta hirigintza antolatzeko tresnak egiteko prozedura formalaren aurretikoa, herritarrek egiazki parte hartzea bermatzeko”.

10.2 Herritarren parte-hartzea eta gardentasuna bermatu eta maila anitzeko gobernantza bultzatu

GJH 16 Bakea, justizia eta instituzio sendoak
GJH 17 Itunak, helburuak lortzeko

6.

Lotura du hauekin:

[5,7]

“Pertsonak, familiek, herriek eta erkidegoek politika publikoen diseinuan, jarraipenean eta ebaluazioan parte har dezaten sustatu. Informazioa eskuragarri izatea funtsezkoa da parte-hartze hori lortzeko”.

10.2 Herritarren parte-hartzea eta gardentasuna bermatu eta maila anitzeko gobernantza bultzatu

GJH 16 Bakea, justizia eta instituzio sendoak
GJH 17 Itunak, helburuak lortzeko

7.

Lotura du hauekin:

[5,6]

“Plangintzaren prozesu osoan, parte hartzea modu erreal eta eraginkorrean txertatu, jendaurreko informaziorako eta alegazioetarako nahitaezko izapideetatik haratago. Beharrezkoa da erantzunkidetasuna bilatzea erabakiak hartzean, eta sareko lana eta etengabeko gizarte-berrikuntza sustatzea”.

10.2 Herritarren parte-hartzea eta gardentasuna bermatu eta maila anitzeko gobernantza bultzatu

GJH 16 Bakea, justizia eta instituzio sendoak
GJH 17 Itunak, helburuak lortzeko

8.

“Emitzak lortzeari eta jardunbide egokiak ezartzeari lehentasuna eman, lurraldeko finantzaketaren banaketarako irizpide objektibo gisa”.

10.3 Tokiko gaikuntza bultzatu eta finantzaketa hobetu

11.a Hiri-eremuen, hiri-inguruko eta landa-eremuen arteko loturak

12.7 Eskuratze publiko jasangarriak

12.8 Garapen jasangarrirako hezkuntza

9.

“Hiriari, hiriaren funtzionamenduari eta kudeaketari buruzko informazioa emanen duten bulego iraunkorrak sortzea bultzatu, hirian parte hartzeko eta eragile aktiboa izateko sentimendua sor dadin. ‘Bitartekariak’ edo eragile profesionalak bultzatuta osa liteke; berariazko ezagutzen bidez, zeregin horiek erraztu ditzazakete”.

10.2 Herritarren parte-hartzea eta gardentasuna bermatu eta maila anitzeko gobernantza bultzatu

GJH 16 Bakea, justizia eta instituzio sendoak
GJH 17 Itunak, helburuak lortzeko

10.

Lotura du hauekin:

[11,12]

“Herritarren hezkuntza, prestakuntza eta sentsibilizazioa sustatu bereziki hirigintza-arloan. Eta, zehazki, eraikitako eta altxatutako ondarea (komuna zein pribatua) kontserbatzeko, mantentzeko eta birgaitzeko kultura sortzen saiatu”.

10.4 Hiri-arloan prestakuntza- eta sentsibilizazio-kanpainak diseinatu eta abian jarri, baita ezagutza trukatzekoak eta zabaltzekoak ere

4.7 Garapen jasangarrirako hezkuntza orokorra
GJH 16 Bakea, justizia eta instituzio sendoak

11.

Lotura du hauekin:

[10,12]

“Lurralde- eta hirigintza-antolamenduko tresnak herritarrei hurbiltzeko lan didaktikoak egin, bizikalitatean duten garrantzia ulertzeko tresna egokiak erabiliz”.

10.4 Hiri-arloan prestakuntza- eta sentsibilizazio-kanpainak diseinatu eta abian jarri, baita ezagutza trukatzekoak eta zabaltzekoak ere

4.7 Garapen jasangarrirako hezkuntza orokorra
GJH 16 Bakea, justizia eta instituzio sendoak

12.

Lotura du hauekin:

[10,11]

“Hiri-garapenari, hiriei, horiek GJHeKin duten loturari eta gizabideari buruzko berariazko dibulgazio-materialak prestatu”.

10.4 Hiri-arloan prestakuntza- eta sentsibilizazio-kanpainak diseinatu eta abian jarri, baita ezagutza trukatzekoak eta zabaltzekoak ere

4.7 Garapen jasangarrirako hezkuntza orokorra
GJH 16 Bakea, justizia eta instituzio sendoak

13.

“Hiri-eraldaketako prozesuetan gizarte-ehuna hasieratik eta etengabe inplikatzeari ahalbidetuko duten metodologia parte-hartzaileak erabili (lantegiak edo foroak, kasurako)”.

2.5 Hiria
berroneratzea sustatu

14.

Lotura du honekin:

[15]

“Generoaren, adinaren eta aniztasun funtzionalaren eta intelektualaren ikuspegiaren ezagutza sustatu eta herritarren artean zabaltzea, klixer zaharrak ezabatzen saiatuz”.

6.2 Aukeraberdintasuna bilatu generoaren, adinaren eta gaitasunaren ikuspegitik

GHJ 4 Kalitatezko hezkuntza

GHJ 5 Generoberdintasuna

GHJ 10
Desberdinkeria murriztu

15.

Lotura du honekin:

[14]

“Genero-ikuspegia, adina eta aniztasuna hirietako egunerokotasunarekin lotutako gaietan, administrazio-egituretan eta erabakiak hartzeko prozesuetan txertatu”.

6.2 Aukeraberdintasuna bilatu generoaren, adinaren eta gaitasunaren ikuspegitik

GJH 4 Kalitatezko hezkuntza

GJH 5 Genero-berdintasuna

GJH 10
Desberdinkeria murriztu

16.

“Hirigintzako, arkitekturako eta hiri- eta landa-mugikortasuneko plangintza-jardunbide egokiak identifikatu eta zabaldu, bizitza pertsonala, familiakoa eta lanekoa uztartzeari eta pertsonen autonomiari on eginen dietenak”.

6.2 Aukeraberdintasuna bilatu generoaren, adinaren eta gaitasunaren ikuspegitik

GJH 4 Kalitatezko hezkuntza

GJH 5 Genero-berdintasuna

GJH 10
Desberdinkeria murriztu

17.

“Beste leku batzuetan arrakasta izan duten proiektu pilotuen transferentzian oinarritutako esperientziak sustatu. Erabilgarritasun frogatuko eta egiaztatuko irtenbideak dituzten arazoei heltzeko moduak partekatzea litzateke. Nazioko nahiz nazioarteko hirien sareen bidez lan egin. Espazio digitalen bidezko lana oso baliagarria izan daiteke horretarako”.

10.4 Hiri-arloan prestakuntza- eta sentsibilizazio-kanpainak diseinatu eta abian jarri, baita ezagutza trukatzekoak eta zabaltzekoak ere

4.7 Garapen jasangarrirako hezkuntza orokorra
GJH 16 Bakea, justizia eta instituzio sendoak

18.

Lotura du honekin:

[19]

“Datuetan estandarizazio-estrategia bat lortu, herritarrentzat garrantzitsua izan daitekeen informazioa egiazki eta eraginkortasunez eskuratu ahal izateko. Horrek datuak modu homogeneoan hierarkizatzearen behar dakar, bakoitzak bere mailan (nazionala, autonomikoa eta tokikoa), espazioan eta denboran, gurutzatu ahal izateko”.

7.1 Tokiko produktibitatea, enplegua sortzea eta ekonomia-jarduera dinamizatzea eta dibertsifikatzea bilatu

5.b Teknologia eta IKTak erabili

19.

Lotura du honekin:

[18]

“Teknologian oinarrizten den gobernu irekia eta gardena (‘open data’ atariak) sustatu, zerbitzuetan eta jardueretan kalitatea eta efizientzia lortzeko, eta hiriari eragiten dioten erabaki-prozesuetan herritarren parte-hartzea sustatzeko”.

9.2 Administrazio elektronikoa sustatu eta eten digitala murriztu

5.b Teknologia eta ICTak erabili

4

ELKARREKIN DISEINATZEKO TAILERRA

Tailerra

Emaitzak: Zabaldarria

TAILERRARI BURUZ

cAnicca estudioko lantaldeak diseinatu eta dinamizatutako tailerraren helburua argitalpen honetan jasotako erronka batzuen xehetasunetan sartzea izan zen.

Profil desberdineko hogeita lau pertsonak parte hartu zuten tailerrean, arkitekturaren eta hirigintzaren sektoreko profesionalak, administrazioko teknikariak (autonomikoak eta udalekoak) eta herritar interesatuak. Jarraian, planteatutako erronkak lortzeko bidean aurrera egiteko, beren ezagutza eskeini zuten pertsonak izendatu dira. Eskerrak eman nahi dizkiegu.

HIRI ETA LURRALDE JASANGARRIAK ETA ERRESILIENTEAK

Idar Cabodevilla - *Orekari Estudio* - Arkitektoa

Ana Urtasun - *Nafarroako Gobernua, Ingurumen Parkea Hirigintza Proiektuak*- Ingurumenean aditua

Susana Turrilas - *Nafarroako Gobernua, Lurralde eta Paisaia Zerbitzua* / *Hirigintza* - Arkitektoa

Mónica Usanos - *Noingo Udala* - Agenda 21eko teknikaria

ESPazio PUBLIKOA ETA BERDEGUNEAK

Ana Bascones - *Nafarroako Gobernua, Kultura - Kazetaria* / *Kultura Kudeaketa*

José María Ezquiaga - *UPM* - Arkitektoa

Alba Quirós - *Grupo Inter UNED* - Ingurumen Soziologoa

María Urmeneta - *Estudio Chocarro y Urmeneta* - Arkitektoa

EKIPAMENDUAK ETA ZERBITZU PUBLIKOAK

Maite Lainez - *Olinka* - Soziologoa / *Yago Carro* gizarte-aholkularia

Yago Carro - *Ergosfera* - Arkitektoa

Marta Mazuelas - *Nafarroako Gobernua, Nasuvinsa* - Arkitektoa / *Hirigilea*

Edurne Ramírez - *Colectivo Urbanas* - Arkitektoa / *Hirigilea*

ETXEBIZITZA

Elena Castillo - *Ecosistema Urbano* - Arkitektoa

Ana Enguita - *Colectivo Urbanas* - Arkitektoa

Mikel Casado - *El Tinglado* - Teknikaria eta ikertzailea

Isabel Martín - *Cotidiana S.C.A.* - Arkitektoa

MUGIKORTASUNA ETA GARRAIOA

Pedro Leralta - *Grupo Enbiziate* - Ingurumeneko zinegotzi ohia Tafallako Udalean

Koldobike Pérez - *Grupo Enbiziate* - Kulturguneako langilea

Uxua Domblas - *Lizarrako Udala / Hirigintzako zinegotzi ohia* - Arkitektoa

Marcela Vega - *Colectivo Urbanas* - Arkitektoa / Aparejadorea, irisgarritasun unibertsalean aditua

KUDEAKETA ETA GOBERNANTZA TRESNAK

Leire Iriarte - *El Buen Vivir* - Ingurumen Ingeniaritza Beatriz Gomara

Beatriz Gomara - Nafarroako Gobernu, *Nasuvinsa* - Arquitecta

Eva Gurría - *Eder* - Soziologoa / Ingurumen-aholkularitza

Mikel Valera - *Hiritik-At* - Arkitektoa / Lurralde Plangintza

www.navarra.es/eu/web/encuentrosurbanismo2020

ZABALGARRIARI BURUZ

Liburuaren azal-hegalean aurkitzen den poster zabalgarriak, topaketan egindako elkarrekin diseinatzeko tailerrean jasotako gogoeta batzuk laburbiltzen ditu. Bertan, sektoreko profesionalek, administrazioko teknikariek eta interesa izan duten herritarrek parte hartu zuten. Gai bakoitzetik, lan-talde bakoitzak lantzea erabaki zituen erronkak hedatzen dira.

Informazio gehiago webgunean aurki dezakezu:

www.navarra.es/eu/web/encuentrosurbanismo2020

Topaketaren laburpen-bideoa QR kode honetan ikus dezakezu:

